

Проблеми виявлення і припинення антиконкурентних дій органів влади, місцевого самоврядування, адміністративно – господарського управління та контролю

УДК 34.07

Гожа О.П., студент 4 курсу факультету економіки і права ХНЕУ

Розглянуто актуальні проблеми виявлення та припинення антиконкурентних дій органів влади, місцевого самоврядування, органів адміністративно – господарського управління і контролю. Проаналізовані причини виникнення цих порушень, визначені окремі напрями вдосконалення чинного організаційно-правового механізму їх припинення.

Рассмотрены актуальные проблемы выявления и пресечения антиконкурентных действий органов власти, местного самоуправления, органов административно-хозяйственного управления и контроля. Проанализированы причины возникновения этих нарушений, определены отдельные направления совершенствования действующего организационно-правового механизма их прекращения.

The deals with topical issues and termination detection anti-competitive actions of the authorities, local government bodies, administrative - economic management and control, analyzes the causes of these violations identified some areas of improvement of the current organizational - legal mechanism for their termination.

Ключові слова: анти конкурентні дії органів влади, місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю.

Розвиток конкуренції в Україні зумовив необхідність створення організаційно – правових механізмів попередження та припинення анти

конкурентних дій органів влади, місцевого самоврядування, органів адміністративно – господарського управління і контролю.

Законодавством передбачено, що основним завданням Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, щодо здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, запобігання, виявлення та припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких перешкоджаючих дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію. У практиці Антимонопольний комітет України дії органів державної влади посідають друге місце за кількістю виявлених і припинених порушень .

Антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є дії, що полягають у прийнятті будь-яких актів, наданні письмових чи усних вказівок, укладанні угод або будь-яких інших дій чи бездіяльності органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно – господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції [1; Ст. 15]. Зазначеною нормою передбачено, що антиконкурентними діями можуть бути як дії, так і бездіяльність. Виникає протиріччя формулювань, тобто активне діяння не може бути бездіяльністю [2].

Поєднання функцій державного регулювання та контролю з підприємницькою діяльністю може призвести до обмеження конкуренції на ринках автотранспортних послуг і порушення конкурентного законодавства. Крім того, є випадки, коли посади начальників обласних автотранспортних управлінь займають особи, які одночасно працюють в органах управління суб'єктів господарювання, що діють на ринках транспортних послуг. Таке сумісництво може призвести до порушень конкурентного законодавства [3].

Поєднання функцій управління та господарювання становить реальну загрозу економічним перетворенням у нашій державі. Це провокувало органи державної влади до падання переваг у конкуренції окремим суб'єктам господарювання, що призводило до визнання цих дій анти конкурентними та заборони останніх. Так у ч. 3. ст. 15 Закону України « Про захист економічної конкуренції» зазначено, що вчинення антиконкурентних дій органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом [1; Ст. 15]. Аналогічна заборона передбачена ст. 166 Кодексу України про адміністративні порушення (далі – КупАП), заборонена дискримінація підприємців органами влади й управління. За такі порушення передбачена адміністративна відповідальність [3; Ст. 166].

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено коло державних органів, які можуть бути суб'єктами порушення конкурентного законодавства в Україні.

Органи влади – міністерства й інші центральні органи виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим, державні органи, що здійснюють регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, ринку цінних паперів, державні органи приватизації, національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, місцеві органи виконавчої влади;

Органи адміністративно – господарського управління та контролю – суб'єкти господарювання, об'єднання, інші особи в частині виконання ними функцій управління або контролю в межах делегованих їм повноважень органів влади чи органів місцевого самоврядування.[4, с. 214].

Органи місцевого самоврядування визначаються у ст.140 Конституції України [5] та Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» [6]. Зокрема, місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи. Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні

інтереси територіальних громад сіл, селищ і міст, є районні й обласні ради, що є представницькими органами місцевого самоврядування.

Однією з форм антиконкурентних дій органів державної влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю є укладення угод, що є колективними діями. Такі дії можуть мати масовий характер, оскільки існують випадки, коли окремі учасники ринку ініціюють укладення угод з державними органами влади залежно від територіальних меж діяльності підприємства. Такі угоди, як правило, пов'язані з виконанням органом державної влади своїх зобов'язань – інформування населення про деякі послуги та підприємства, які їх надають. Оскільки на практиці в деяких населених пунктах відсутні підприємства, які надають необхідні послуги, орган державної влади заінтересований в укладанні таких угод у зв'язку з тим, що це гарантує забезпечення населення послугами. З іншого боку, укладання таких угод заважає іншим підприємствам увійти на ринок, що призводить до недопущення, обмеження, а в деяких випадках усунення конкуренції.

Таким чином, на сучасному етапі, необхідно розробити та впровадити такий правовий механізм, який би унеможлиблював вчинення антиконкурентних дій органами влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю. Дія такого механізму повинна сприяти значному зменшенню кількості порушень з боку органів державної влади. Одним із способів виявлення таких порушень може бути застосування засобів, які є профілактичними, в обов'язковому порядку. Перш за все необхідно зобов'язати дотримуватися встановленого порядку узгодження актів цих органів, що може істотно вплинути на ефективність як виявлення так і запобігання вчиненню таких порушень.

Література

1. Про захист економічної конкуренції: закон України від 11.01.2001 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64..

2. Інформація про діяльність Антимонопольного комітету України в січні – жовтні 2010 року. – К., 2010.

3. Тотьев К. Ю. Конкурентное право.: учебник. – М.: РДЛ, 2000. – 352 с

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-Х // Відомості Верховної Ради УРСР, 1984. – № 51. – С. 1122.

5. Саниахметова Н. О. Новое в законодательстве Украины о предпринимательстве и его защите. / Н. О. Саниахметова. – К.: Блиц-Информ, 1996. – 319 с.

6. Конституція України : від 28.06.1996 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1. – Ст. 2598

7. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

Зав. кафедри
правового регулювання економіки
к.ю.н., проф.

Сергієнко В. В.

Керівник, к.ю.н., проф.

Сергієнко В. В.

Автор

Гожа О.П.